

„TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ XO’JALIGINI
MEXANIZATSIYALASH MUHANDISLARI INSTITUTI“ MILLIY TADQIQOT
UNIVERSITETI YER RESUSRLARI VA KADASTR FAKULTETI

GIDROTEXNIKA INSHOOTLARI DAVLAT KADASTRI

fanidan

TAQDIMOT

**MAVZU:GIDROTEXNIKA INSHOOTLARINI
RO’YXATGA OLISH VA KADASTR
RAQAMINI BERISH TARTIBI.**

Rahbar Davlat Kadastrlari kafedrası kat.o’qit.

Falsafa doktori Ashurov A.F.

REJA:

1.Kirish.

2. O'zbekistonda gidrotexnika inshootlari tarixi.

3.Gidrotexnika inshootlarining davlat kadastri haqida mavjud bilimlar.

4.Respublikada kadastr raqamini berish tartibi.

5.Gidrotexnika inshootlariga kadastr raqamini berish tartibi.

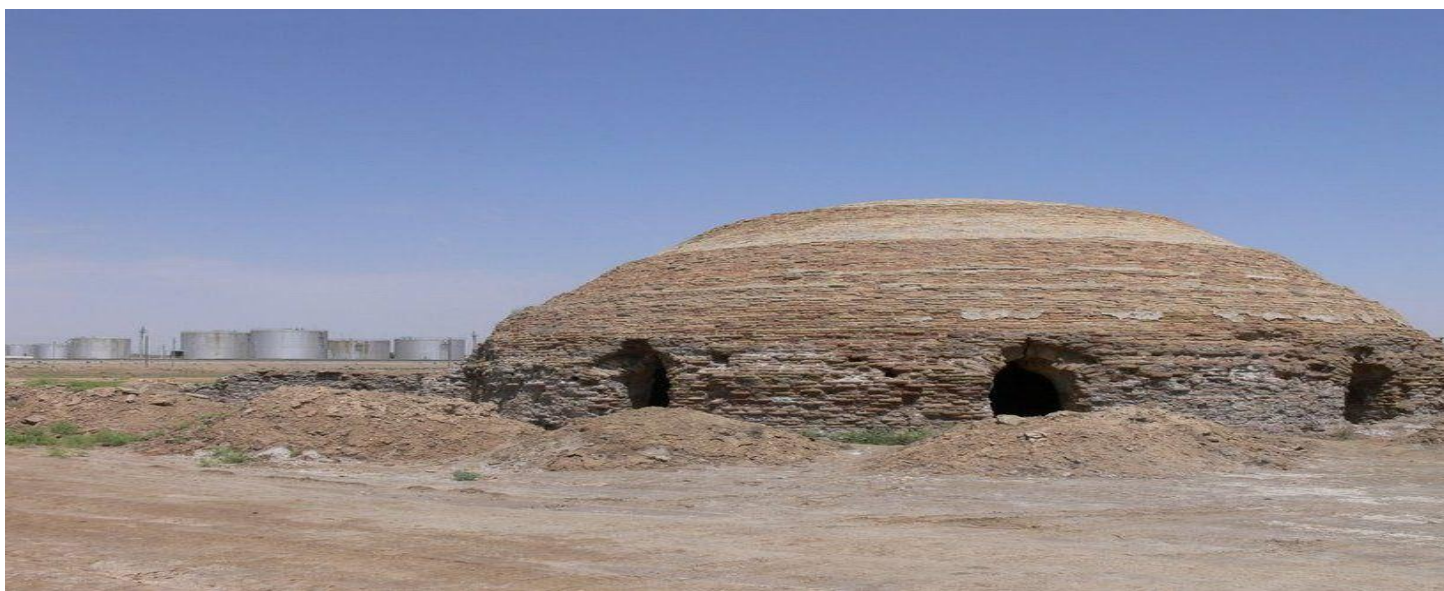
6.Xulosa.

Kirish.

Dunyo XXI-asrda global isish va cho'llanish degan muammolarga juda ko'p bora duch kelyapti va u yaqin kelajak uchun ayanchli oqibatlarni natija o'laroq taqdim etadi. Muzliklarni erishi, tranzit daryolarning suv sathi keskin tushishi, yillik yog'ingarchilik kam bo'lgan hududlarda, jumladan, O'rta Osiyo mamlakatlarida cho'llanish xavfining tobora oshishi, tuproqning yuqori darajada sho'rlanishi, sifatli qishloq xo'jaligi mahsulotlari uchun suv ta'minoti taqchilligi bunga yaqqol misol bo'la oladi. Aynan mana shunday paytda gidrotexnika inshootlaridan oqilona hamda samarali yuritishni tashkil etish uchun yuqori aniqlikda gidrotexnika inshootlarini ro'xatga olish, ularga kadastr raqamini berish muhim ahamiyat kasb etadi. Negaki suv bu yerning qoni bo'lib bizni boqib kelayotgan ushbu yerni asrashimiz uchun bu albatta zarurdir.

O'zbekistonda gidrotexnika inshootlari tarixi

Qadimgi Xorazmda miloddan oldin VI—III asrlarda sug'orish tarmoq-lari, to'g'onlar qurilgani ma'lum. Zarafshon vodiysida VIII asrda sug'o-rish kanallari, hozirgi Birinchi may suv olish inshooti o'rnida esa to'g'on qurilganligi arab tarixchisi Ibn-Xaukal asarlarida keltirilgan. Farg'ona kanali Samarqandni, Shoxrud kanali Buxoroni suv bilan ta'minlagan. Shosh yurtida (Toshkent atrofi) 50 dan ortiq aholi yashaydigan joylar katta kanallar mavjudligi grek tarixchilari tomonidan yozib qoldirilgan. Farg'ona vodiysida XVI-XVII asrlarda katta sug'orish kanallari qurilgan

O'zbekiston hududida 1,6-1,8 min gektar sug'oriladigan ekin maydonlari mavjudligi o'tgan tariximizda gidrotexnika qurilishining keng ko'lamiga yorqin misoldir. Markaziy Osiyoda suv xo'jaligi va melioratsiya bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlariga XIX asrning oxiri XX asrning boshlarida kirishilgan, bu soha o'tgan asrning 60 yillariga kelib o'zining yuqori pog'onasiga ko'tarilgan. Hozirgi kunda respublikamizda sug'orish uchun yaroqli yerlar 15,9 min gektarga teng bo'lib, sug'oriladigan maydon 4,3 min gektarni yoki umumiy maydonning 9,3 % ini tashkil etadi. Qishloq xo'jaligida olinadigan mahsulotlarning 95 % sug'oriladigan yerlar hissasiga to'g'ri keladi.

Гидротехника иншоотлари кадастри хар бир иншоотга кадастр рақами берган ҳолда иншоотни махсус реестрда рўйхатдан ўтказиш, туркумлаш, сифат ва миқдорга оид тавсифномаларни ҳисобга олиш ҳамда иншоот буйича маълумотларни тегишли шаклларга киритиш, сақдаш, янгилаш ва ахборотларни фойдаланиш учун беришни назарда тутди.

Gidrotexnika inshootlarining davlat kadastrini haqida mavjud bilimlar.

Gidrotexnika inshootlari kadastrini inshootning tabiiy shart-sharoitlari, joylashgan o'рни, texnik, sifat va miqdor tavsifnomalari, xizmat qilish muddati, egasi to'g'risidagi va boshqa ma'lumotlarni tashkil etuvchi ma'lumotlar tizimi va hujjatlardan iborat bo'ladi. Davlat mulki bo'lgan gidrotexnika inshootlari, shuningdek korxonalarining respublika va mintaqalar suv xo'jaligi va energetika tizimiga kiruvchi gidrotexnika inshootlari kadastr obyekti hisoblanadi.

Gidrotexnika inshootlari kadastrini geoaxborot tizimi orqali yuritiladi.

Gidrotexnika inshootlari kadastrini geoaxborot tizimi mazkur davlat kadastrini yuritishga mas'ul vazirlik va idoralar tomonidan birgalikda yaratiladi.

Gidrotexnika inshootlari kadastrini obyektlari ma'lumotlarini umumlashtirish va muvofiqlashtirish Suv xo'jaligi vazirligi tomonidan amalga oshiriladi.

Gidrotexnika inshootlarining xavfsizligi deklaratsiyasi gidrotexnika inshootlari xavfsizligi asoslab beriladigan, ularning xavfsizlik mezonlariga, loyihaga, amaldagi qurilish normalari va qoidalariga muvofiqligi belgilanadigan, shuningdek yuzaga kelishi mumkin bo'lgan avariya holatlari xususiyatlari va ko'lami hamda inshootning mukammallik klassi hisobga olingan holda ulardan foydalanish xavfsizligini ta'minlash chora-tadbirlari belgilanadigan hujjat hisoblanadi.

Foydalanilayotgan gidrotexnika inshootlarining xavfsizligi deklaratsiyasi foydalanuvchi tashkilot tomonidan, loyihalashtirilayotgan va qurilayotgan gidrotexnika inshootlarining xavfsizligi deklaratsiyasi esa — buyurtmachi vazifasini bajaruvchi tashkilotlar (keyingi o'rinlarda — deklarantlar deb ataladi) tomonidan tuziladi.

ГИДРОТЕХНИКА ИНШОУТЛАРИ ДАВЛАТ КАДАСТРИ

4. Respublikada kadastr raqamini berish tartibi.

Kadastr raqami yer uchastkasi, bino, inshootga tegishli O'zbekiston Respublikasi hududida takrorlanmaydigan raqamdir, u qonunchilik bilan belgilangan tartibda uni shakllantirishda beriladi va u ro'yxatdan o'tkazilgan huquqning yagona obyekt sifatida mavjud bo'lguniga qadar saqlanib qoladi.

Quyidagilar yer uchastkasi, bino, inshoot sh jumladan gidrotexnika inshootlarining ham kadastr raqamining majburiy elementlarini tashkil etadi:

mintaqa (Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri)ning raqami;

mintaqa tarkibidagi ma'muriy tuman yoki viloyat bo'ysunishidagi shaharning raqami;

kadastr zonasi raqami;

kadastr massivi raqami;

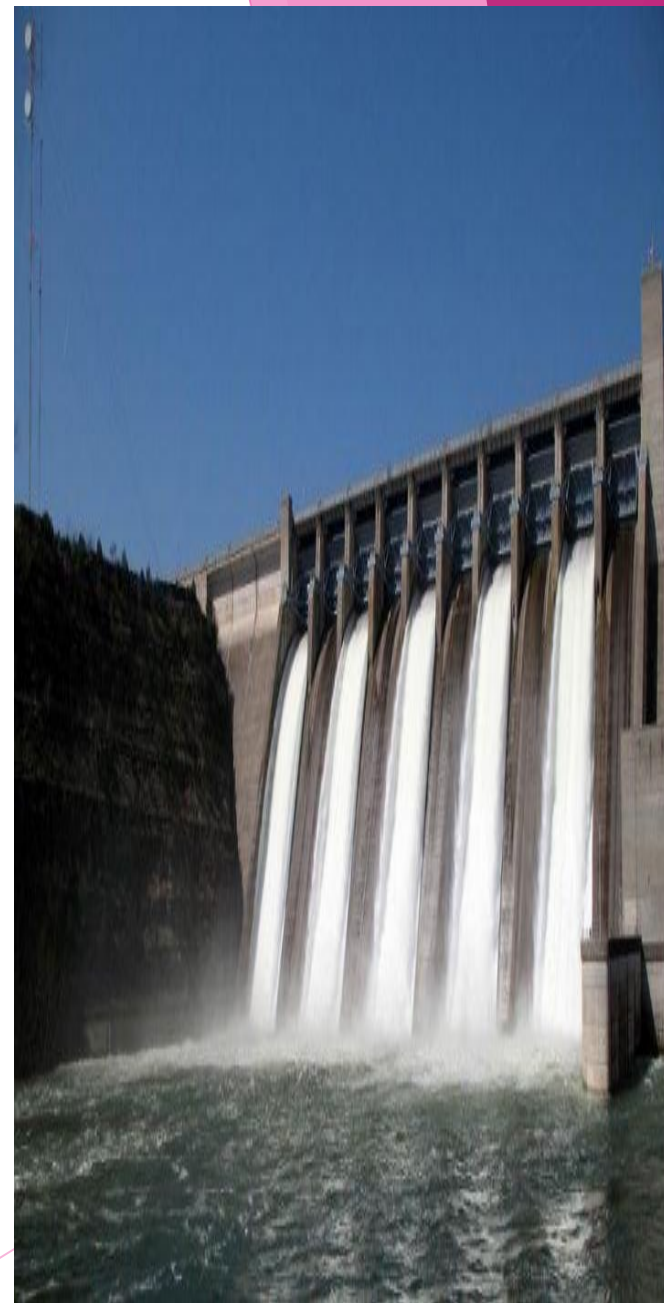
kadastr mavzesi raqami;

yer uchastkasi raqami;

bino, inshootning raqami;

bino, inshoot bir qismining raqami.

Kadastr raqami quyidagi tuzilmaga ega:
AA : VV : SS : DD : EE : FFFF : GGGG : HHH,
bunda: AA — mintaqaning raqami (kodi)ni bildiruvchi ikki razryadli oʻnli son;
VV — mintaqqa tarkibidagi maʼmuriy hududiy tuzilma (maʼmuriy tuman, viloyat boʻysunishidagi shahar)ning raqami (kodi)ni bildiruvchi ikki razryadli oʻnli son;
SS — kadastr zonasi raqami (kodi)ni bildiruvchi ikki razryadli oʻnli son;
DD — kadastr zonasi doirasida kadastr massivi raqami (kodi)ni bildiruvchi ikki razryadli oʻnli son;
EE — kadastr massivi doirasida kadastr mavzesi raqami (kodi)ni bildiruvchi ikki razryadli oʻnli son;
FFFF — kadastr mavzesi doirasida yer uchastkasi raqami (kodi)ni bildiruvchi toʻrt razryadli oʻnli son;
GGGG — yer uchastkasi doirasida bino, inshoot raqami (kodi)ni bildiruvchi toʻrt razryadli oʻnli son;
NNN — bino, inshootlar bir qismi raqami (kodi)ni bildiruvchi uch razryadli oʻnli son.

5. Hidrotexnika inshootlariga kadastr raqamini berish tartibi.

Gidrotexnika inshootlariga kadastr raqamlarini berish mahalliy qonun va qoidalarga muvofiq farq qilishi mumkin. Odatda, suv resurslaridan foydalanish va boshqarish uchun ruxsatnomalar talab qilinganligi sababli, kadastr buyruqlari ushbu ruxsat berish jarayonining bir qismi sifatida beriladi. Ushbu jarayon mahalliy hokimiyat organlari yoki suv resurslarini boshqarish tashkilotlari tomonidan boshqariladi va ariza berish uchun ma'lum hujjatlarni taqdim etishni talab qilishi mumkin. Ushbu hujjatlar loyiha rejalari, mulkchilik hujjatlari, atrof-muhitga ta'sir to'g'risidagi hisobotlar va boshqa farmonlar kabi hujjatlarni o'z ichiga olishi mumkin. Ariza qabul qilingandan so'ng, kadastr buyruqlari berilishi va gidrotexnika qurilishi boshlanishi mumkin.

Kadastr raqamini berish jarayoni odatda gidrotexnik inshootning joylashishini aniqlash, uning hajmi va funksiyasini aniqlash va belgilangan mezonlar asosida noyob kadastr raqamini berishni o'z ichiga oladi.

Gidrotexnik inshootlarga kadastr raqamlarini berish bir necha sabablarga ko'ra muhimdir.

1. Bu egalik va foydalanish huquqlarini aniq hisobga olish va kuzatishga imkon beradi,

2. Soliqlarni samarali yig'ish va ijro etishga imkon beradi,

3. Rejalashtirish va rayonlashtirish qarorlarini osonlashtiradi

4. Egalik yoki foydalanish huquqlari bo'yicha nizolarning oldini olishga yordam beradi.

Gidrotexnika inshootlariga kadastr raqamini berish tartibi.

1. Gidrotexnika inshootini aniqlash: gidrotexnika inshootlariga kadastr raqamlarini berishning birinchi bosqichi kadastr raqamlarini talab qiladigan tuzilmalarni aniqlashdir. Buni hududni o'rganish yoki mavjud xaritalar va rejalarni ko'rib chiqish orqali amalga oshirish mumkin.

2. Yerga egalik huquqini aniqlash: gidrotexnika inshootlari aniqlangandan so'ng, ular joylashgan er kimga tegishli ekanligini aniqlash kerak. Buni mulk hujjatlarini ko'rib chiqish yoki mahalliy er egalari bilan bog'lanish orqali amalga oshirish mumkin.

3. Kerakli ruxsatnomalarni olish: kadastr raqamlarini berishdan oldin, mahalliy hokimiyat yoki atrof-muhitni muhofaza qilish idoralari kabi tegishli organlardan ruxsat olish kerak bo'lishi mumkin.

4. Kadastr raqamlarini belgilash: barcha kerakli ruxsatnomalar olingandan va mulkchilik o'rnatilgandan so'ng, har bir gidrotexnik inshootga kadastr raqamlari berilishi mumkin. Bu raqamlar noyob bo'lishi kerak va har bir strukturaning o'ziga xos joyiga mos kelishi kerak.

5. Kadastr raqamlarini yozib olish: har bir tayinlangan kadastr raqamini kelajakda ma'lumot va boshqarish uchun Markaziy ma'lumotlar bazasida yoki registrda qayd etish muhimdir.

6. Ma'lumot bilan bog'lanish: va nihoyat, kadastr raqamlari to'g'risidagi ma'lumotlar tegishli manfaatdor tomonlarga, shu jumladan er egalari va hududdagi gidrotexnika inshootlarini boshqarish uchun mas'ul bo'lgan davlat idoralariga etkazilishi kerak.

XULOSA

Kadastr raqamlari favqulodda yordamchilarga zarar ko'rgan gidrotexnik inshootlarni tezda topish va aniqlashga yordam beradi, bu ularga zararni kamaytirish yoki hayotni saqlab qolish uchun tegishli choralarni ko'rishga imkon beradi.

Umuman olganda, gidrotexnika inshootlarining kadastr raqamlari ularni to'g'ri boshqarish, texnik xizmat ko'rsatish va rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi, shuningdek, kerak bo'lganda favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish harakatlarini qo'llab-quvvatlaydi.

**E'tiboringiz uchun
rahmat !**

